

fige sig selv, at i saa Fald maatte Afgjørelse af Processen vistnok være bestemt med det Samme.

Alberg: Naar det ærede Medlem for Odense Amts 5te Valgkreds (H. M. Petersen), saavel som det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) begge saa stærkt have fremhævet, at Krigsministeriet ikke har gjort sin Pligt med Hensyn til Afslutningen af de Contracter, som ere afsluttede med Kronborg Gæverfabrik, maa det maaffee være mig tilladt dertil at bemærke, at det Grundlag, hvorpaa Ministeriet har bygget, er Skjødet af 3die Mai 1769 og dette har, saavidt jeg forstaaer, to Mangler, idet man ikke har sikket sig tilstrækkelig Control, og heller ikke har sørget for bestemte Midler til at tilveiebringe Leverancerne i rette Tid. For at sikre sig fyldestgjørende Control, og en saadan, som Fabrikken kunde gaae ind paa, har Ministeriet gjort visse Indrømmelser med Hensyn til Forudbetaling, og dette synes jeg kan opveie det Andet, saa at man i Grunden ikke har Ret til at rette nogen Behreidelse imod Krigsministeriet i den Henseende, naar man tager alle Forhold i Betragtning, som derved vare og ere tilstede. Men selv om man gaaer ud fra, at Fabrikken præsterer det Arbeide, som Krigsministeriet nødvendigviis skal have udført, paa en ret fyldestgjørende Maade, troer jeg dog, at Statskassen kunde staae sig ved den Afløsning, som her foreslaaes. Det antages nemlig, at Armeen til Vedlægholdelse af sine Haandvaaben behøver Arbeider udførte for et Beløb aarlig, omtrent som det, Staten til en vis Grad er forpligtet til at lade udføre ved Fabrikken, nemlig for 45,600 Rd. Det er oplyst, at Krigsministeriet selv vil kunne lade disse Arbeider udføre for 9,600 Rd. mindre ved sin egen Fabrik. I dette Beløb maa naturligviis fraregnes Renterne af den Capital, som nu forlanges for Afløsningen, og Afsløningssummen er, som bekendt, 93,000 Rd., og naar man regner det høit, desuden 2000 Rd. i Omkostninger, hvilket ialt udgjør 95,000 Rd. Deraf er Renten 3,800 Rd. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 3die Valgkreds (A. Hage) regnede rigtignok paa en aar-

lig Udgift af 4,800 Rd. for Afløsningen, men jeg kan ikke forstaae, at det ærede Medlem kan komme til denne Beregning paa anden Maade, end at han deri har indbefattet ogsaa de 14,500 Rd., man har regnet at skulle give deels for Maskiner og deels for Materialer og desuden det, man maatte betale i Afløsning for Søerne, men det er ikke rigtigt at regne dette med her, fordi man der erholder Værdi for den Sum, man udgiver, og saa kan der naturligviis ikke fremtidig komme disse Beløb nogen Rente tillast. Men holder man sig til at 3,800 Rd. ville aarlig medgaae til Forrentning af den Sum, der kræves til Afløsningen, og man vistnok sikkert kan gaae ud fra, at der til den paatænkte Udvidelse af Fabrikken her ved Tøihuset ikke vil udfordres mere end ialt 55,000 Rd., og vil man haade til Forrentning heraf og til Vedlægholdelse regne det noget høit og fige, at dertil vil medgaae 7—8 pCt., bliver det dog i det Hele kun omtrent 4,000 Rd., altsaa ialt 8000 Rd. Der bliver saaledes tilovers i reen Fordeel aarlig for Staten 1,600 Rd., hvad der er lig med en Capital af 40,000 Rd. Naar man altsaa figer, at Fordelen er udelukkende paa Fabrikens Side ved Afløsningen, paastaar jeg det er urigtigt, idet Staten har paa sin Side en bestemt Fordeel af 40,000 Rd., forudsat at Fabrikken opfylder sine Forpligtelser paa en saadan Maade, som i det Hele maae anses tilfredsstillende. Nu har det desværre viist sig, at Fabrikken, deels med og deels imod sin Villie, ikke har været istand til at opfylde disse Forpligtelser paa en saadan Maade, at Staten har kunnet være tjent dermed, saa det ogsaa har sin Værdi. Det er rigtignok ikke Noget, man paa den Maade kan bedømme, men det har i alt Fald sin Værdi. Naar det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 3die Valgkreds udtalte, at han ikke kjendte nogen Statsfabrik, der lönede sig, og at man som Følge deraf ikke her paa nogen Maade skulde indlade sig paa selv at lade disse Arbeider udføre, skal jeg dog dertil bemærke, at Staten har allerede i den Henseende forsogt sig, idet det har viist sig, at man ikke har været uheldig, men tværtimod meget heldig. De første 8,000 Tap-